

Humanistit arkistoalan ammattilaisina ovat tutkimuksen elinehto

Arkistot ovat humanistisen tutkimuksen ytimessä. Lähteiden säilyminen ja saavutettavuus mahdollistavat tutkimuksen teon ja tulosten arvioinnin. Jotta tulevaisuudessa voidaan tehdä tutkimusta, on olennaista, että arkistoissa työskentelee myös syvällisesti humanistisia aloja tuntevia arkistoalan ammattilaisia.

Tutkijan eteensä saama arkistoaineisto ei ilmaannu tyhjästä. Sen taustalla on vuosia, usein vuosisatoja, kestänyt prosessi, jonka tuloksena se on säilynyt. Arkistot ovat täynnä valintoja siitä mitä säilytetään ja kuka saa äänensä kuuluviin. Arkistonhoitajan ammattitaidon ydin ei ole aineiston löytämisessä ja toimittamisessa tutkijalle, vaan sen arvon määrittämisessä, tutkimuksen tarpeiden tuntemisessa ja tiedon elinkaaren hallinnassa.

Arkistot ovat perinteinen humanistien työympäristö, mutta niissä työskentelyyn ei enää riitä pelkkä humanistinen asiantuntijuus. Työ pohjautuu nykyään arkistotieteen ja sen teorioiden perusteelliselle tuntemiselle. Arkistoissa toimiminen edellyttää niitä koskevan lainsäädännön, esim. yksityisyyteen ja tietosuojaan liittyvän sääntelyn, hallintaa. Tiedon digitalisoituminen vaatii ymmärrystä tekniikan luomista mahdollisuuksista ja kykyä kommunikoida eri alojen osaajien kanssa. Arkistoala on yliopiston strategiassa painopisteiksi nostettujen digitaalisuuden, muistin sekä laajan yhteiskunnallisen muutoksen ytimessä ja liittyy kiinteästi tieteen ja tutkimusaineistojen avoimuuteen.

Uudet vaatimukset edellyttävät yhä parempaa osaamista. Tiedekunnassamme on vuodesta 2006 tarjottu arkistoalan ylempää koulutusta yhteistyössä Åbo Akademin kanssa, ensin Suomen historian ja nordisk historian oppiaineissa, sittemmin myös kansatieteessä ja folkloristiikassa. Kyseessä ovat ainoat kaksikieliset ja ainoat humanistisesti suuntautuneet vahvasti monialaisuuteen tukeutuvat alan opinnot Suomessa. Ne antavat laajan ymmärryksen tiedon hallinnasta, arkistojen muodostumisesta sekä arkistojen merkityksestä tutkimukselle ja yhteiskunnalle. Opiskelijat valmistuvat arkistoalan asiantuntijoina, ilman tarvetta hakeutua välittömästi täydentävään koulutukseen selvittääkseen työssään. Työllistyminen on ollut erinomaista.

Arkistotiede on tieteenalana nuori ja arkistoala kasvava jatkuvasti enemmän koulutusta vaativa. Turun yliopistolla on valmiudet johtaa humanistista arkistotieteen tutkimusta ja asiantuntijoiden koulutusta Suomessa. Väitöskirjantekijöitä meillä jo on, samoin Suomen Akatemian rahoittama tutkimusprojekti [tähän voisi upottaa Kamera-hankkeen nettisivun <https://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/yksikot/suomenhistoria/tutkimus/Sivut/Kamera.aspx>]. Seuraava askel on turvata humanistisen arkistoalan koulutuksen ja sitä kautta humanistisen tutkimuksen tulevaisuus.

Haku Arkistoalan ja asiakirjahallinnan maisteriopintoihin [upotettuna linkki opintojen sivuille www.utu.fi/arkistoala] on keväällä 2018.

Kirjoittaja on Arkistoalan ja asiakirjahallinnan maisteriopintojen yliopisto-opettaja ja valmistelee arkistotieteellistä väitöskirjaa Suomen historian oppiaineeseen